

ความเห็นของคณะที่ปรึกษากฎหมาย

ที่ 3/2533

เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้พิจารณาเรื่อง การแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารแทนนายประภาศ จักกะพาก ซึ่งขอลา ออกจากการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2533 และได้พิจารณาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้แทนฝ่ายราชการ และผู้แทนฝ่ายโรงงานที่เคยดำรงตำแหน่งมาแล้วครบสองวาระติดต่อกันว่า เมื่อมีกรณี กรรมการผู้แทนฝ่ายโรงงานหรือผู้แทนฝ่ายราชการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในวาระที่ 3 ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตาม มาตรา 12⁽¹⁾ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 หากคณะ กรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายจะแต่งตั้งบุคคลผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ครบสองวาระติดต่อกันในคณะกรรมการบริหารมาแล้วเป็นกรรมการแทนดังกล่าว กรณี ตัวอย่างดังนี้ นาย ก. เคยดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการบริหารมาแล้ว สองวาระติดต่อกันในวาระที่ 1 และวาระที่ 2 ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใน วาระที่ 3 ไม่ได้ ดังนั้น ในวาระที่ 3 คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จึงแต่งตั้งให้นายประภาศ จักกะพาก ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ เนื่องจากนายประภาศมีภารกิจอื่นจึงได้ขอลาออกก่อนครบกำหนดวาระการดำรง

-----+
⁽¹⁾ มาตรา 12 ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้ง หรือเสนอบุคคลอื่นเป็นกรรมการ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ใน ตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเสนอเข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งพ้นจาก ตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ตำแหน่งในวาระที่ 2 กรณีเช่นนี้ หากคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายจะแต่งตั้งให้นาย ก. ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในวาระที่ 1 และวาระที่ 2 ติดต่อกันมาแล้ว ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการแทนนายประภาสฯกลางวาระที่ 3 จะเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือไม่เพียงใด

คณะที่ปรึกษากฎหมาย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่างๆ นั้น อาจมีความหมายไปในทางที่หมายถึงจำนวนครั้งที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรืออาจหมายถึงช่วงระยะเวลาทั้งหมดแต่ละช่วงที่กำหนดไว้ให้อยู่ในตำแหน่งได้ ในการที่จะใช้ความหมายใดมาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการแต่ละคณะ จึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ละฉบับซึ่งมีการกำหนดกลไกไว้โดยเฉพาะว่ามีความมุ่งหมายเพียงใด

สำหรับกรณีการดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการบริหารที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527⁽²⁾ ซึ่งมาตรา 12⁽³⁾ แห่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้กรรมการดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ

-----+
⁽²⁾ มาตรา 20 ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการบริหาร" ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์หนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมหนึ่งคน ผู้แทนชาวไร้อ้อยห้าคน ผู้แทนโรงงานสีคน และผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการบริหารเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและเลขานุการ ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นำมาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁽³⁾ โปรดดูเชิงอรรถ 1

สองปี แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้จะมีความมุ่งหมายเพียงใดนั้น โดย
 ท้องค้ประกอบของคณะกรรมการนี้ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนชาวไร่อ้อย
 ผู้แทนโรงงานและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีการแต่งตั้งตามสัดส่วนที่กำหนดไว้เพื่อมิให้มี
 การใช้อำนาจไปในทางที่ไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ
 จึงต้องการความเป็นกลางในการพิจารณาตัดสินใจแต่ละเรื่องมิให้โน้มเอียงไปในทาง
 ช่วยเหลือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ฉะนั้นในกรณีที่มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว
 บัญญัติไว้มิให้แต่งตั้งเกินสองวาระติดต่อกัน จึงมุ่งหมายที่จะป้องกันมิให้กรรมการคนใด
 คนหนึ่งอยู่ในตำแหน่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานานเกินสมควร ซึ่งอาจทำให้มีโอกาสสร้าง
 อิทธิพลขึ้นในคณะกรรมการบริหาร และขึ้นำความเห็นของคณะกรรมการไปในทางหนึ่ง
 ทางใดซึ่งอาจเป็นประโยชน์ได้เสียของบุคคลใดบุคคลหนึ่งขึ้นได้

จากข้อพิจารณาข้างต้น การที่จะเข้าใจความหมายของวาระการดำรง
 ตำแหน่งตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า หมายถึงจำนวนครั้งที่ได้รับ
 การแต่งตั้ง โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแต่ละครั้ง ก็อาจทำให้
 กรรมการผู้หนึ่งสามารถอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลานานได้ ถ้าหากมีการกระทำที่ไม่
 สุจริตเกิดขึ้นด้วยการเชิดบุคคลหนึ่งบุคคลใดขึ้นดำรงตำแหน่งในระยะสั้น เพื่อเป็น
 การคั่นเวลามิให้ติดต่อกัน แล้วให้ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันมาแล้วกลับ
 เข้ามารับตำแหน่งต่อเนื่องไปได้อีก ซึ่งก็จะเป็นการหลีกเลี่ยงบทกฎหมายได้โดยง่าย
 และกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่าความประสงค์ของกฎหมายที่ไม่ต้องการให้บุคคลใดอยู่ใน
 ตำแหน่งเป็นเวลานานเกินสมควร ไม่อาจเกิดผลบังคับตามความมุ่งหมายขึ้นได้

ฉะนั้น ความหมายของวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา 12 แห่ง
 พระราชบัญญัตินี้จึงเข้าใจได้ว่าหมายถึงช่วงระยะเวลาสองปีที่กำหนดให้กรรมการอยู่
 ในตำแหน่งได้คราวหนึ่ง และการห้ามมิให้ผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการเกินสองวาระ
 ย่อมหมายถึง กรณีที่ผู้นั้นเป็นกรรมการมาสองวาระครบแล้ว ในวาระถัดไปซึ่งมีช่วง
 เวลาอีก 2 ปี นั้น บุคคลดังกล่าวจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกมิได้ จนกว่าจะ
 ผ่านช่วงเวลา 2 ปีตามวาระดังกล่าวไปแล้ว

ด้วยเหตุนี้ กรณีที่หาหรือว่า นาย ก. ได้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารมาแล้วสองวาระติดต่อกัน ต่อมาในวาระที่สามได้มีการแต่งตั้งนายประภาส จักกะพาก เป็นกรรมการ แต่เมื่อนายประภาสปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งมาระยะหนึ่งได้ขอลาออก คณะกรรมการฯจะแต่งตั้ง นาย ก. ให้ดำรงตำแหน่งแทนได้หรือไม่ นั้น เมื่อได้กล่าวมาแล้วว่าวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหมายถึงช่วงเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวหนึ่ง การที่ นาย ก. ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการติดต่อกันสองวาระแล้ว ช่วงเวลาอีก 2 ปี ตามวาระที่สาม นาย ก. จึงไม่อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการได้ แม้ว่าจะเป็นการแต่งตั้งแทนนายประภาสก็ตาม แต่เมื่อยังอยู่ในช่วงเวลาของวาระถัดไป จึงต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

คณะที่ปรึกษากฎหมาย

มิถุนายน 2533

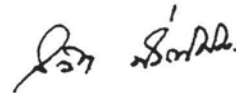

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วิธานสงค์)

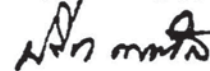

(นายทรงกลด ออบลสิงห์)

(พ.ต.ท.พรภัทร์ สุขะนันทน)

(นายเรวัต จำเจลิม)

(นายปรีชา เพชรใส)

(นายสมชัย นาคะศึกดิ์เสวี)

หมายเหตุ : พ.ต.ท.พรภัทร์ สุขะนันทน ไม่ได้เข้าร่วมประชุม